

A Kúria a Kovács Loránt Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Kovács Loránt ügyvéd által képviselt felperesnek a Herke és Szabó Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Szabó Gábor ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. alperesek ellen jogalap nélküli gazdagodás megfizetése iránt a Törvényszéken 6.P.20.337/2013. szám alatt folyamatban volt és az Ítéltábla Pf.IV.20.596/2013/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II.r. alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 500.000 (ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint felhívásra, az állam részére 3.360.900 (hárommillió-háromszázhatvanezer-kilencszáz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Sz. K. Kft. (a felperes jogelődje) 2009. április 8. és augusztus 6. között, részletekben 33.609.275 forintot utalt át az I. r. alperesnek. Megállapodásuk alapján az I. r. alperes pályázati támogatás igénybevételével a pénzből orvosi berendezéseket vásárolt, amelyeket ezt követően a felperes jogelődje tulajdonosának, dr. B. E-nek és az I. r. alperes tulajdonosának a közös tulajdonában álló K. M.E. Kft. használt ingyenesen.

A K. M. E. Kft. gazdálkodása kapcsán viták merültek fel, ezért a tulajdonosok megállapodása alapján a cég dr. B. E. kizárólagos tulajdona lett. A felperes jogelődje dr. B. E-re engedményezte az I. r. alperessel szembeni követelését, aki továbbengedményezte azt a K. M. E. Kft.-re. Ezt a szerződést azonban a felek felbontották és dr. B. E. a követelést a felperesre engedményezte. A berendezések jogi sorsának rendezése végett az I.r. alperes tagjai 2011. április 28-án szétválási szerződést kötöttek, amely alapján az I.r. alperesből kiválással létrejött a II.r. alperes. A szerződés értelmében a II.r. alperes tulajdonába kerültek az I.r. alperes által vásárolt berendezések, valamint a II.r. alperest terhelte - 33.609.275 forint könyv szerinti értéken - K. M.E. Kft. kölcsön jogcímű követelése.

A felperes fenntartott keresetében jogalap nélküli gazdagodás jogcímén kérte az alperesek egyetemleges kötelezését 33.609.275 forint és járulécai megfizetésére. Előadta, hogy a pénzösszeg az eszközök vásárlása céljából lett átutalva az I.r. alperesnek, de a felperes, illetve a jogelődei a megvásárolt eszközöket nem kapták meg. Elszámolás a felek között nem volt és

az már nem is lehetséges, mivel az eszközök a II.r. alpereshez kerültek, aki a kötelezettségét szintén nem teljesítette.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Az ítélet indoklása szerint a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 85. §-ának (1) bekezdése szerint a követelés tekintetében nem csak a II. r. hanem az I.r. alperest is jogutódnak kellett tekinteni, egyetemes marasztalásukra azonban mégsem volt lehetőség, mert a felek közt a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 361. §-ának alkalmazását kizáró megállapodás állt fenn. A felperesnek a megfelelő tájékoztatás ellenére egyéb bizonyítási indítványa nem volt, így a keresetösségi joga sem volt megállapítható. Az I.r. alperes azzal, hogy az eszközöket nem adta a K. M. E. Kft. tulajdonába, szerződésszegést követett el, a jogkövetkezmények levonását azonban nem a felperes vagy a jogelődje, hanem a sérelmet szenvedett Kft. kérheti. Utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy az összegszerűséget is alappal vitatták az alperesek, mivel az eszközök értékét a felperes nem jelölte meg, pedig a vagyoni előnyt csak az eszközök értéke és nem azok évekkel korábbi vételára jelenthet.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet indokolása szerint a jogalap nélküli gazdagodás iránti követelés érdemi vizsgálatát a keresetösségi jog hiányára hivatkozással nem lehet megtagadni. A felperes az eljárás során azonban nem tudott előadni a követelését megalapozó tényeket. Az, hogy a jogelődje pénzt utalt át az I.r. alperesnek, nem bizonyította a vagyonvesztését, ugyanis az eszközöket használó cég által megtermelt haszonból a felperes is részesült. A felperes jogelődje és az I.r. alperes egyaránt átruházta a K. M. E. Kft.-ben lévő üzletrészt dr. B. E-re, vagyis arra a személyre aki az I.r. alperesnek átutalt összeg egy részét tagi kölcsönként biztosította a felperes jogelődjének. Ennek a műveletnek a célja az volt, hogy a felperes jogelődjének a dr. B. E. felé fennálló tartozása megszűnjön és az eszközök működtetése révén keletkező haszon dr. B. E-nél jelentkezzen. Ez az ügylet teljesedésbe ment, a haszontól pedig dr. B. E. azért esett el, mert a K. M. E. Kft. bérleti díj tartozása miatt a bérleti szerződést az I. r. alperes felmondta. Ez a felmondás azonban nem szüntette meg a K. M. E. Kft. ingyenes használati jogát a beszerzett eszközökre. Nem volt megállapítható ezért az sem, hogy az a megállapodás, amely szerint az I. r. alperesnek vagy jogutódjának az eszközöket ingyenesen a K. M. E. Kft. használatába kell adni, véglegesen megghiúsult volna.

Kétséges az alperesek gazdagodása is, mert az I.r. alperesnek ingyenesen kellett az eszközöket átadnia a K. M. E. Kft.-nek és azok felett a rendelkezési joga is

korlátozott volt. Ezért történt meg az, hogy az eszközöket a szétváláskor a II.r. alperes tulajdonába adta. Önmagában az a tény, hogy az eszközöket az I.r. alperes könyveiben tartották nyilván, nem jelentett feltétlenül vagyoni előnyt a részére és főként nem jelentett visszafizetési kötelezettséget. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban a vagyoni előny iránti igény a megalapozottsága esetén is csak olyan összegben lehetne alapos, amennyit az eszközök értek a jogalap nélkülivé válás időpontjában.

A jogerős ítéletet a felperes támadta meg felülvizsgálati kérelemmel, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a keresetének helyt adó ítélet meghozatalát.

A felülvizsgálati kérelem indokolásában előadta, hogy a jogerős ítélet megalapozatlan, a felperes pedig az eljárás során bizonyította a pénz átutalását, a megállapodás tartalmát és azt, hogy a vagyongyarapodás a II.r. alpereshez került.

Jogszabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete eltért a másodfokú bíróság által korábban, jogerősen megállapított tényállástól, ezért az elsőfokú bíróság ítéletén alapuló jogerős ítélet megsértette a Pp. 228-229. §-ában foglaltakat. Tévesen döntött a másodfokú bíróság, mert ha a vagyoneltolódásra a szerződéses jogviszony nem adott jogalapot és ha a sérelem a szerződésszegés szabályai alapján sem orvosolható, akkor lehetőség van a régi Ptk. 361. §-ában foglaltak alkalmazására. (BH2010. 333.) Iratellenes volt annak a megállapítása, hogy a felperes jogelődje részesült a K. M. E. Kft. hasznából, mivel a cég veszteséges volt.

Hivatkozott a felperes arra is, hogy a korábbi jogerős végzésben megállapított tényállás szerint az elszámolás módjára nem volt megállapodás a felek közt, míg most a vagyonrendezési megállapodást az eredeti megállapodás részévé tette, továbbá a jogerős ítélet kitért a felperes jogelődjének a felróhatóságára a bérleti szerződéssel kapcsolatban, holott ez nem volt része a jogerős tényállásnak és erre bizonyítás sem folyt. Mindezzel ismételtelen megsértésre kerültek a Pp. 228-229. §-ában foglaltak. Az eszközök nem a felperes jogelődje, hanem az I. r. majd a II. r. alperes tulajdonába kerültek, azokkal ők jogosultak rendelkezni, míg a felperes azokból nem részesült, ezért tehát joga, az alpereseknek pedig kötelezettsége keletkezett a vagyoni előny visszatérítésére.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérték.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A jogerős ítélet az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárt és helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le, azokkal a Kúria is egyetértett, jogszabálysértés nem történt.

Jogerőre a határozatnak a kérelmet elbíráló rendelkezése emelkedik, az ahhoz kapcsolódó indokolással együtt. Nem lesz jogerős ezért az ítéletben leírt tényállás azon elemek tekintetében, amelyek nem a jogerősen elbírált rendelkezéshez kapcsolódnak (Pp.229. § (1) bekezdés). A perbeli esetben azonban a bíróság a felülvizsgálati

kérelemmel támadott jogerős ítélet meghozataláig jogerős ítéletet az ügyben nem hozott. A felperes által hivatkozott Pf.IV.20.550/2012/6. szám alatti határozat egy hatályon kívül helyező végzés volt, amely ennek megfelelően nem minősül az ügy tárgyában hozott ítéletnek és így ahhoz a Pp. 229. §-ának (1) bekezdése szerinti anyagi jogerő nem kötődik. A másodfokú bíróság éppen azért döntött a hatályon kívül helyezés mellett, mert úgy ítélte meg, az ügyben érdemi, azaz jogerős döntés a rendelkezésre álló adatok alapján nem hozható. Korábbi jogerős ítélet hiányában alaptalanok ezért a felperesnek a jogerős „tényállással”, a Pp. 228. és 229. §-ának a megsértésével kapcsolatos okfejtései.

Mindezeknek megfelelően a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzés meghozatalakor nem volt abban a helyzetben, hogy érdemben állást foglalhasson a felperes régi Ptk. 361. §-ának (1) bekezdésére alapított keresetéről. Az, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján nem találta azt bizonyosan alaptalannak és így elutasíthatónak és ezért nem hagyhatta helyben az elsőfokú bíróság ítéletét, nem jelentette azt, hogy ezért a kereset megalapozott lenne. A másodfokú bíróság éppen arra utasította az elsőfokú bíróságot, hogy vizsgálja és derítse fel ennek a kereseti kérelemnek is a ténybeli és a jogi alapját a megalapozott döntés meghozatalához. Nem tekinthető tehát semmilyen szempontból következetlennek a másodfokú bíróság eljárása akkor, amikor a hatályon kívül helyező végzésben foglaltakat követően a jogerős döntésben a jogalap nélküli gazdagodásra alapított keresetet nem találta megalapozottnak.

Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperesnek, mint bárki másnak, nyilvánvalóan volt keresetelési joga egy jogalap nélküli gazdagodás iránti kereset előterjesztésére. Helyesen állapította meg azt is, hogy ez a kereset akkor lehetne megalapozott, ha az alpereseknél olyan vagyoni előny lenne kimutatható, amelynek a megszerzésére nem rendelkeztek jogalappal és ahhoz a felperes, illetve jogelődje rovására jutottak. Mindezt a megismételt eljárásban biztosított lehetőség ellenére a felperes nem tudta bizonyítani, sőt az ennek a megállapításához szükséges tényeket elő sem tudta adni.

A felperes jogelődje egy szerződéses viszony alapján utalt át pénzt - meghatározott céllal - az I.r. alperesnek. Az I.r. alperes a megállapodásuknak megfelelően a pénzből eszközöket vásárolt és azokat egy harmadik személy cég részére ingyenesen rendelkezésre is bocsátotta. Ezzel a megállapodás teljesedésbe ment, fel sem merült, hogy ezt a pénzt az I.r. alperesnek bármikor vissza kellene fizetnie a felperes, vagy jogelődje részére. Nem merült fel az sem, hogy a megvásárolt eszközöket kellene a felperes vagy jogelődje tulajdonába adni, hiszen azokat a megállapodás értelmében a felperes jogelődje, illetve a jogelőd tulajdonosi köre érdekeinek

megfelelően és javára egy harmadik személy használta és birtokolta.

Azt követően, hogy a felek között vitás kérdések merültek fel, az alperesek készen álltak és feltehetően most is készen állnak az eszközök átadására, hiszen ebből a célból vált ki az I.r. alperesből a II.r. alperes.

A felperes jogelődje - a felperes által is megerősítetten - nem azért nem részesült a K. M. E. Kft. hasznából mert arra nem lett volna jogosult, hanem azért mert a cég veszteséges volt. A cég gazdálkodása az ügy szempontjából közömbös, de önmagában az a tény, amely szerint ha lett volna haszon akkor abból a felperes jogelődje részesedik, már kellően alátámasztja a jogerős ítéletben leírtakat.

Helyesen állapította meg a másodfokú bíróság azt is, hogy az alpereseknél jelenleg meglévő vagyoni előny semmiképpen nem lehet azonos az átutalt pénzüsszeggel, mert az csak az eszközök értékét jelentheti abban az időpontban, amikor az azokkal való gazdagodás jogalap nélküli vált.

Mindezek alapján tehát a jogerős ítéletben foglaltaknak megfelelően nem volt megállapítható az, hogy az alperesek a felperes rovására a kereseti kérelembe foglalt összegű vagyoni előnyhöz jutottak volna. A régi Ptk. 361. §-ának (1) bekezdésében foglalt konjunktív feltételek tehát nem álltak fenn, ezért az erre alapított kereset nem volt megalapozott.

A Kúria a kifejtettekre tekintettel - a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával - a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban is irányadó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint kötelezte az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperest az I.- II.r. alperesek javára, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján, a ténylegesen végzett ügyvédi tevékenységgel arányosan megállapított - és a 4/A. § (1) bekezdése szerint ÁFÁ-val növelt összegű - ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

Kötelezte továbbá a felperest az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, valamint 15. §-ának (1) és (3) bekezdése alapján, az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megfizetésére.

Budapest, 2015. június 2.

Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Puskás Péter s.k. előadó bíró, dr. Imre Zita s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző